

به اروپا کی همیشه افغانانو د ټولنو فدراسیون

فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

Federation of Afghan Refugee Organizations in Europe

۳۰ اکتوبر ۲۰۱۴

جدیت در قضیه کابل بانک باید بعد از کنفرانس لندن هم ادامه یابد!

با وصف دستورجدي رئیس جدید دولت افغانستان، در طول دوره ای که بایست قضیه آماده تصمیگیری میبود، صرف هفت نفر از متهمین کم نفوذ این دوسیه گرفتار شده اند. در حالیکه متهمین زورمند و سهامدارانی که کابل بانک را آگاهانه به بحران کشانیدند، یا در افغانستان آزاد میگردند یا طبق اظهارات پولیس به خارج از کشور فرار کرده اند. این حالت به شیوه های نمایشی حکومت قبلی شباهت دارد که در آستانه کنفرانس های جهانی کمک مالی به افغانستان، اقدامات سطحی برای مبارزه با فساد اعلان میشد و بعد از گرفتن وعده ها، الی کنفرانس بعدی مفسدین به حال خود گذاشته میشدند. امید رئیس جدید دولت، طبق وعده های انتخاباتی خود، بصورت جدی و پیگیرانه به مبارزه با فساد بپردازد و قضیه کابل بانک را بنحوی دنبال کند که همه افراد دخیل درین خیانت بزرگ به جزای اعمال شان برسند.

در رابط با دوسیه جزائی کابل بانک توجه جدی به نکات ذیل را توصیه میکنیم.

- صدور فرمان اجراء عاجل بالای دوسیه پا در هوا نگهداشته شده کابل بانک، که برای افغانستان بزرگترین دوسیه جرایم اقتصادی عصر محسوب میگردد، گام بجا و بموقع است. صدور امر گرفتاری تمام مظنونین هم برای جلوگیری از فرار آنها امر ضروری است. آنچه مایه تشویش میباشد اینست که تعیین قید زمانی ۶ هفته باعث آن گردد که صرف اشخاص مشمول همین دوسیه آلوده به فساد، توسط محکمه خاصی که تازه از جانب ستره محکمه ایجاد شده است، مجازات شوند و بازیگران بزرگی که بیشترین سود را ازین چپاول برده اند، کماکان از معافیت بهره ببرند. تمدید این مهلت برای تحقیق از زورمندان شریک درین جنایت، شاید بتواند به تطبیق یکسان عدالت کمک کند.

- واقعیت اینست که با گردانندگان اصلی کابل بانک که پولهای بزرگ را به کمک برخی کارمندان فاسد کابل بانک به حسابهای شخصی خود در شهر دوبي انتقال داده و یا به اشکال دیگر برای شخص خود سرمایه گذاری کرده اند، در دوسیه ترتیب شده ای که اکنون به محکمه خاص راجع شده، بصورت جدی محاسبه نشده است. سهامداران بزرگ متعلق به خانواده های کرزی و فهیم و شرکت های جعلی ای که خاص برای سهمگیری در چپاول کابل بانک توسط این چپاولگران درباری و شرکایشان ایجاد شده بودند، اصلاً از حیطة تعقیب جزائی بیرون نگهداشته شده اند. برعکس، در محراق توجه ترتیب کنندگان دوسیه مذکور، طبق فرهنگ معافیت زورمندان، صرف کارمندان بانک قرار داشته است. بنابراین برای تأمین عدالت بالای آنانیکه با استفاده از فرهنگ معافیت زورمندان شامل دوسیه جزائی نشده اند، لازمست دوسیه متذکره قبل از بررسی توسط محکمه خاص، به هیأت مستقل مرکب از حقوقدانان و اهل خیره، غرض ترتیب یک نظر مشورتی در مورد سایر مظنونین، ارجاع گردد. این هیأت مستقل میتواند دوسیه ترتیب شده را در پرتو گزارش شرکت کرول ارزیابی نموده بعد از تحقیق از مظنونینی که خارج از دوسیه جزائی نگهداشته شده اند، نظر مشورتی خود را به ریس دولت تقدیم کنند. بتاريخ اول اگست سال ۲۰۱۰ زمانی که بحران کابل بانک سابقه، به اوج خود رسیده بود و صدها هموطن ما برای گرفتن پول امانت خود

در مقابل شعبات کابل بانک صف کشیده بودند، بانک مرکزی افغانستان کابل بانک را تحت اداره خود گرفت. تحت فشار مزید بین المللی و تهدید قطع کمکها، دولت افغانستان حاضر شد اجازه تحقیق قضیه را به شرکت خصوصی بین المللی در رابطه با جرایم مالی بنام Kroll investigation firm بدهد. ازین شرکت خواسته شد تا فساد موجود و علل بحران کابل بانک را تحقیق کند. در نتیجه تحقیق این شرکت، بعدها معلوم شد که بتاريخ ۳۱ اگست ۲۰۱۰، زمانیکه بانک مرکزی افغانستان کابل بانک را تحت اداره خود گرفت، ۸۶۱ میلیون دالر پول پس انداز باشندگان افغانستان به حساب یک گروپ کوچک ۱۹ نفری متعلق یا نزدیک به درباریان آقای کرزی انتقال یافته بود.

- وصف جرمی خیانت در امانت مندرج در بند دوم ماده ۴۶۶ قانون جزای افغانستان که در دوسیه فعلی به متهمین کابل بانک نسبت داده شده است، صرف بخشی از اعمال جرمی ارتکاب یافته را احتوا میکند. در حالیکه کارمندان وسیله خالی ساختن ذخایر کابل بانک بودند. عاملین اصلی یعنی رئیس، معاون و سایر سهامداران بزرگ، برای دادن ظاهر قانونی به اعمال غیرقانونی خود چنین وانمود می کردند که گویا پولهای امانت به شرکتها قرضه داده شده اند. مؤسسه تحقیقات جرایم مالی که کرول نام دارد و تحقیقات مفصلی درین قضیه انجام داد، ۱۱۴ تاپه رابری را که برای مشروع جلوه دادن شرکتهای تخیلی استفاده میشد، از تعمیرهای کابل بانک بدست آورد. بدین ترتیب واضحاً دیده میشود که چپاولگران کابل بانک بطور سیستماتیک، آگاهانه و با نقشه و تدارک قبلی به جعلکاری ماهرانه میپرداختند تا خیانت شان زودبر ملا نشود و بتوانند برای مدت طولانی تر پس اندازهای مردم را به چنگ آورده و به چپاول آن ادامه دهند. اسهام خریداری شده توسط سهامداران بزرگ چون محمود کرزی و حصین فهیم نیز جعلی بود. زیرا طبق گزارش کرول آنها از کابل بانک متکی به اسناد جعلی قرضه گرفته و بعداً با همان پول قرضه اسهام کابل بانک را خریداری کرده اند. در واقع این آقایان بصورت رایگان سهامدار بزرگ کابل شده بودند. وصف جرمی این عمل حالت مشدده تزویر میباشد. برای مرتکبین و دستور دهندگان این جرم در بند سوم ماده ۳۱۰ قانون جزا حبس طویل (۵ الی ۱۵ سال) پیش بینی شده است.

- در سیستم اقتصاد مدرن، بانکها بحیث میکانیزم تجمع و به دوران انداختن پول، در رشد تولید و تجارت نقش مهمی دارند. تخریب اعتماد مردم به سیستم بانکی به مفهوم وارد آوردن ضربه شدید به اقتصاد ملی میباشد. مفسدین و چپاولگران کابل بانک ضربه جبران نا پذیر به اعتماد مردم به سیستم بانکداری و بناً به اقتصاد ملی وارد آورده اند. متأسفانه قانون جزای افغانستان در بخش جرایم اقتصادی مواد مشخص در مورد جرایم در ساحه بانکداری ندارد. ولی قانون جزا در مواد مربوط به جعل پول، صدمه زدن به اعتماد عامه به پول رایج را در کتگوری جنایت رده بندی نموده ماده ۳۰۴ برای این عمل جرمی مجازات حبس دوام (۱۶ الی ۲۰ سال) را پیش بینی میکند. ستره محکمه، بحیث مرجع تفسیر قانون برای محاکم، میتواند با تفسیر مواد متذکره فوق برای قضیه کابل بانک راه حل متناسب به اعمال جرمی و تأثیرات اجتماعی آن دریافت نموده عدالت را به نحو بایسته آن بر مرتکبین این خیانت بزرگ به اقتصاد و امر بازسازی افغانستان تطبیق مینمود. اگر این کار صورت میگرفت، میتواند درسی شود برای سایر بانکداران افغانستان که با تأسف اکثر مؤسسين شان در قضایای کابل بانک سهمی هم داشته و از متوذهای آن پیروی کرده اند.

- عملکرد لویه خرنوالی در رابطه با قضیه کابل بانک فاقد شفافیت و جدیت بود. لویه خرنوالی ظاهراً در مقابل فیصله محکمه ابتدائیه مرافعه طلب شد ولی این قضیه مهم و حیاتی را بشکل جدی تعقیب نکرده برای منتهای طولانی پا در هوا گذاشت. درین میان دوستان محکومین دست بکار شدند و با استفاده از فرهنگ معافیت زورمندان، آنها را با تضمین از حبس رها ساختند. افواهایی وجود دارد که برخی محکومین روزانه در زندان بسر میبردند و شبانه اجازه داشتند بخانه شان تشریف ببرند. و آنانیکه توسط سفارتخانه ها و وزارتها تضمین شده اند، از آزادی بی قید و شرط مستفید شدند. ازین جمله دو تن متهمین که توسط محکمه ابتدائیه محکوم هم شده بودند، یعنی آقایان موسی خان غازی و مسعود الله صافی به تضمین "وزارت مالیه" یا بهتر بگوئیم به تضمین آقای مصطفی مستور معین وزارت مالیه از حبس رها و بنا به دلایل نامعلوم این دو محکوم به امر وزیر و معین وزارت مالیه در رأس دو بانک مهم کشور که یکی از آنها کابل بانک نو بود، گماشته شدند. بد تر از همه اینکه همزمان با

دستور تعقیب جدی قضیه کابل بانک، به آقایان غازی و صافی به امضای آقای زاخیلوال وزیر مالیه و مشاور اقتصادی رئیس دولت جدید رخصتی بیست روزه و اجازه سفر بخارج اعطا شده است. رهبری وزارت مالیه درین زمینه به سوالات ذیل در پیشگاه مردم افغانستان پاسخگو خواهد بود:

الف: چه نوع روابط خاص میان آقایان صافی و غازی و رهبری وزارت مالیه وجود داشت؟

ب: چرا بعد از اطلاع از اتهام و محکومیت شان، باز هم به تضمین این دو محکوم پرداختند؟

ج: چرا این سرمه های آزموده را در رأس دو بانک مهم کشور گماشتند؟ کدام نوع منافع رهبری وزارت مالیه را به ارتکاب این عمل وا داشت؟ آیا هیچ شخص دیگری که دستش به چپاول آلوده نباشد، در افغانستان پیدا نمیشد؟ آیا به نفع ملت بود که یکی از متهمین فساد در کابل بانک سابقه در رأس کابل بانک جدید قرار گیرد؟ آیا لازم بودداری بیت المال به چنین شخصی سپرده شود؟

د- آقای زاخیلوال که از فعالین تیم انتخاباتی تحول و تداوم بود و بحیث مشاور اقتصادی به احتمال قوی از تصمیم رئیس دولت برای تعقیب جدی قضیه کابل بانک اطلاع داشت، با کدام منطق با رخصت دادن به این دو متهم، در فرار احتمالی شان همکاری کرد؟ چه باعث شد که این دو متهم همزمان بیست روز رخصتی بگیرند؟ چه چیز وزیر مالیه را واداشت که با رخصت دادن به این دو متهم به موقف خود صدمه بزند و ریسک کشانیده شدن پایش به دوسیه کابل بانک را بپذیرد؟

- تحقیق قضیه توسط شرکت خصوصی بنام Kroll Investigation Firm به یک نتیجه گیری مهم میرسد. کابل بانک اساساً به منظور جمع آوری پس اندازهای شهروندان و قرار دادن آن در خدمت یک گروه کوچک متشکل از شیرخان فرنود، خلیل الله فیروزی، حصین فهیم (شرکت صدمیلیون دالری زاهد ولید - پسر حصین - و طلابازار)، محمود کرزی، غضنفر (شرکتهای جنرال اویل و وزتاویل که ۶۰ میلیون دالر قرضه خود را هنوز هم نپرداخته اند)، شرکت سمنت غوری، شرکت هوانی پامیروسایر اشخاص درباری یا نزدیک به دربار آقای کرزی بدهد.

برای شیرخان فرنود کابل بانک هم یک قمار بود. درین قمار بزرگ محافظ سابق خود یعنی خلیل الله فیروزی را هم بخاطر ارتباطات وی با حصین فهیم و سایر زورمندان دولتی با خود شریک کرد. افواهایی وجود دارد که فرنود برای کسب پشتیبانی سیاسی، بخشی از پول پس انداز مردم را به کمپاین انتخاباتی آقای کرزی نیز اعطا کرده بود.

اگر خلیل الله فیروزی با تمایلات مالکانه خود، قدرت شیرخان فرنود و پسرش شکرالله شکران را تهدید نمیکرد، امکان آن وجود داشت که سازش بزرگی که نامش را کابل بانک گذاشته بودند، برای سالهای متمادی دوام نموده و به مکیدن خون افغانها ادامه دهد. یک تبعه هندی بنام باسو و شرکت حسابداری نویدسحر با تهیه اوراق و گزارشات جعلی و دروغین خیانت گسترده چپاولگران را تسهیل نموده به آن ظاهر آراسته میدان. سرخ افتضاح کابل بانک را شیرخان فرنود زمانی بدست امریکاییهای که فرار پول از افغانستان را در دویی تحقیق میکردند قرار داد که، فرنود تصمیم گرفته بود کابل بانک را به سقوط مواجه سازد اما اختیارش را در دست خلیل فیروزی و خانواده فهیم نهد. دافغانستان بانک که قانوناً مؤظف به کنترل بانکها بود، در بیخبری حیرت آوری از تخلیه شدن کابل بانک بدست سهامدارن جعلی قرار داشت. گزارش کرول حاکی از آنست که قدیر فطرت رئیس آنزمان دافغانستان بانک برای نخستین بار از امریکائی ها شنید که حدود ۱۵۰ الی ۲۰۰ میلیون دالتوسط کابل بانک به زورمندان بشکل قرضه به شرکتهای جعلی پرداخته شده و از افغانستان خارج شده است. تحقیقات شرکت کرول نشان داد که پولهای چپاول شده از کابل بانک در حدود ۹۰۰ میلیون دالراست. آقای کرزی برای آرام ساختن چپاول شدگان و سرپوش گذاشتن به افتضاحی که برادر خودش و برادر معاون اولش در آن عمیقاً دخیل بودند، دستور داد تا همین مقدار پول از بیت المال غرض پرداختن به چپاولشدگان انتقال یابد. چپاولسهای دریاکوشیدند با مقایسه بحران کابل بانک با بحران بانکهای غربی، برای انتقال پول بیت المال به بانک چپاول شده توجیه منطقی پیدا کنند. حالانکه بانکهای غربی قربانی مدیریت غلط بودند، نه تزویروچپاول.

حصین فهیم

مصافحه میان باسو و محمود کرزی

از آنجائیکه پول بیت المال متعلق به ملت است، باید به بیت المال برگرداند شده و عاملین این خیانت مجازات شوند. ارگانهای عدلی و قضائی بر مبنای قانون اساسی مکلف به تعقیب جدی قضیه تا حصول آخرین پول از چپاولگران و مجازات همه مظنونین اند. سهل انگاری درین مورد و در قسمت مجازات بایسته افراد اشتراک کننده درین خیانت بزرگ به هیچ دلیلی قابل توجیه نیست. تعقیب جدی دوسیئه جزائی کابل بانک و تحصیل پولهای به غارت رفته ازین بانک خواست مردم افغانستان است. امیدواریم رهبری جدید دولت افغانستان با اراده سیاسی قوی به این خواست مردم افغانستان پاسخ مثبت بدهد.

کمیته حقوق بشر فارو